

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Педагогіка
Викладач	Горбатюк Оксана Василівна кандидат педагогічних наук , доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом; Дідик Наталія Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.
Профайл викладачів	https://pedagogika.kpnu.edu.ua/horbatiuk/ https://kafsozped.kpnu.edu.ua/didyk-nataliia-mykhailivna/
E-mail:	horbatiuk@kpnu.edu.ua didyk.natalya@kpnu.edu.ua _____

Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=6325 https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=7099
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій

2. Анотація до курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» укладена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Біологія)», спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Формування педагогічних компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) та освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) фахівця: забезпечити загально-педагогічну і професійну підготовку майбутнього вчителя, озброїти студентів ґрунтовними знаннями теоретичних основ сучасної педагогіки та корекційної педагогіки, сформувати уміння і навички, необхідні для організації навчання і виховання учнів в умовах реформування освіти відповідно до Закону України «Про освіту» у закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є вивчення студентами загальних закономірностей освітнього процесу; розвиток педагогічних здібностей та умінь студентів; формування у них позитивного ставлення до педагогічної діяльності; розкрити методологічні і теоретичні основи корекційної педагогіки, науково-теоретичні засади корекційно-реабілітаційної допомоги дітям з особливими освітніми потребами, розглянути сучасні тенденції і проблеми організації педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами, розкрити особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах закладів дошкільної та середньої освіти; сформувати у здобувачів освіти знання, уміння та навички організації ефективної корекційної допомоги дітям з психофізичними порушеннями в інклюзивних групах та класах, розуміння специфіки надання їм необхідної допомоги.

Основні цілі (завдання):

- розвивати педагогічне мислення студентів, їх здатність до аналітичного осмислення педагогічної дійсності;
- вдосконалювати навички творчого підходу до виконання педагогічних дій у нестандартних педагогічних ситуаціях;
- формувати уявлення про розвиток теорії та практики виховання і навчання, їх зумовленість соціально-економічними умовами суспільства;
- вироблення правильного ставлення до світової та національної педагогічної спадщини;
- сформувати поняття про корекційну педагогіку як науку, її предметні галузі, основні поняття корекційної педагогіки;

- ознайомити із закономірностями розвитку різних категорій дітей з особливими освітніми потребами, особливостями їх корекційного навчання і виховання, підходами до організації освіти дітей, які мають порушення психофізичного розвитку;
- проінформувати майбутніх вчителів про стан допомоги дітям з особливими освітніми потребами на сучасному етапі розвитку держави, нормативно-правове забезпечення і практику надання корекційно-реабілітаційної допомоги різним групам дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- сформулювати уявлення про значущість своєчасного виявлення порушень у розвитку дітей, шляхи та способи їх попередження, діагностики та корекції;
- ознайомити з педагогічними технологіями виховання і навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку, з особливостями забезпечення індивідуалізації їх розвитку;
- формування професійного інтересу у педагогів закладів загальної середньої освіти до проблеми виховання і навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку, розкриття перед ними освітніх можливостей різних предметних галузей корекційної педагогіки і потенційних можливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами;
- сформулювати позитивне професійне та загальнолюдське ставлення до осіб з порушеннями психофізичного розвитку та готовність їм допомогти;
- постійне підвищення студентами своєї педагогічної культури, використання ними досягнень педагогічної науки і практики у своїй діяльності.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний, заочний).

5. Результати навчання

На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 08 Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Спеціальні компетентності:

СК 07 Здатність застосовувати загальну модель процесу навчання біології для планування та організації освітнього процесу з біології

СК 08 Здатність до проєктування власної діяльності у сфері навчання біології у закладі загальної середньої освіти

СК 09 Здатність здійснювати добір методів і засобів навчання біології для розвитку знань та здібностей учнів

СК 16 Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення високої якості освітнього процесу

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 14 Знати теоретичні психолого-педагогічні основи процесів навчання, виховання і розвитку особистості школяра.

Здобувачі вищої освіти в результаті вивчення навчальної дисципліни повинні **знати:**

- особливості педагогічної професії; вимоги Галузевого стандарту вищої освіти до особистості та компетентності педагога;
- термінологічний та понятійний апарат педагогіки; методи сучасних науково-педагогічних досліджень;
- сутність і закономірності розвитку особистості;
- закономірності, принципи, зміст, форми і методи навчання і виховання;
- особливості технологічного підходу в освіті; сутність і загальні принципи управління педагогічними системами;
- предмет і завдання корекційної педагогіки;
- види порушень психофізичного розвитку та причини їх виникнення;
- психолого-педагогічну характеристику дітей з різними порушеннями психофізичного розвитку та особливості роботи з ними в умовах спеціальної та інклюзивної освіти;
- освітні установи для осіб з порушеннями психофізичного розвитку та їх комплектування;
- особливості організації освітнього процесу з дітьми порушеннями психофізичного розвитку.

Вміти:

- усвідомлювати перспективні тенденції розвитку педагогічної науки, що ґрунтуються на кращих світових і національних педагогічних здобутках минулого та новітніх педагогічних ідеях сучасних науковців;
- здійснювати навчально-виховну роботу з урахуванням сучасних вимог суспільства; основних педагогічних закономірностей і принципів;

- аналізувати, виділяти головне, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити самостійні висновки; визначати сутність процесів навчання і виховання;
- свідомо вибирати методи навчання з урахуванням конкретних умов, освітньої діяльності;
- планувати етапи і прогнозувати результати навчання і виховання; застосовувати на практиці оптимально доцільні форми й методи навчання;
- організувати навчальну діяльність учнів з особливими освітніми потребами;
- здійснювати моніторинг розвитку дітей, які мають труднощі у навчанні, та адекватно оцінювати причини, що ці труднощі спричиняють;
- своєчасно виявляти відхилення у розвитку учнів та здійснювати оптимальний психолого-педагогічний супровід дітей, які потребують корекції психофізичного розвитку;
- здійснювати індивідуальний та диференційований підхід до учнів з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інтегрованої та інклюзивної освіти;
- формувати готовність учнів з типовим розвитком до позитивної спільної взаємодії з однолітками, які потребують корекції психофізичного розвитку.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	014 Середня освіта (Біологія)	
Рік навчання/ рік викладання	другий/ 2021-2022	

Семестр вивчення	четвертий	
нормативна/вибіркова	нормативна	
Кількість кредитів ЄКТС	7 кредитів ЄКТС	
Загальний обсяг годин	210 год.	
Кількість годин навчальних занять	108 год.	
Лекційні заняття	32 год. (Педагогіка) /14 год. (Модуль. Основи корекційної педагогіки)	
Практичні заняття	42 год. (Педагогіка) /16 год. (Модуль. Основи корекційної педагогіки)	
Семінарські заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	76 год. (Педагогіка) /30год. (Модуль. Основи корекційної педагогіки)	
Форма підсумкового контролю	іспит	
	-	

7.Пререквізити курсу

Педагогіка базується на вивченні студентами філософії, соціології, фізіології та інтегрується з цими дисциплінами.

8.Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

9. Політика курсу

Організація освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>.

Відповідно до якого очікується, що всі студенти:

- відвідають усі лекції і практичні заняття курсу;
- в повному обсязі оволодіють знаннями курсу;
- шанобливо і коректно ставитимуться до викладачів, працівників та студентів університету;
- не пропускатимуть заняття без поважних причин;
- пропущені заняття відпрацьовуватиме у визначений час;
- під час контролю (поточного опитування, тестування, екзамену) не користуватимуться гаджетами, шпаргалками.

З метою підвищення ефективності практичних занять передбачено виконання творчих та самостійних завдань.

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

9.Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Педагогіка							
Тема1. Педагогіка в системі наук про людину. Загальна характеристика педагогічної професії. Місце педагогіки в системі наук про людину. Предмет педагогіки та її основні завдання. Основні педагогічні категорії. Джерела педагогіки.	10	2	4			4	

Структура педагогічної науки. Методи педагогічного дослідження.							
Тема2. Поняття про розвиток особистості. Основні фактори розвитку особистості. Основні закономірності та рушійні сили розвитку особистості. Вікова періодизація дітей та юнацтва.	8	2	2			4	
Тема 3.Освітній процес як система і цілісне явище. Зміст освіти в Україні. Освітній процес, його цілі й завдання, взаємодія його учасників. Структура освітнього процесу, його суперечності та рушійні сили. Закономірності та принципи освітнього процесу. Формування змісту освіти в історії школи й педагогіки. Зміст освіти в сучасній школі. Державні документи, що визначають зміст шкільної освіти.	8	2	2			4	
Тема 4.Навчання в цілісному освітньому процесі. Поняття про дидактику,її основні категорії.Проблеми та завдання дидактики на сучасному етапі розвитку педагогічної науки.. Суть процесу навчання. Функції та фактори навчання. Структура процесу навчання. Основні компоненти цілісного процесу навчання. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі. Діяльність учнів у процесі навчання. Мотивація учіння школярів. Види навчання (підходи до організації	12	2	4			6	

навчального процесу).							
Тема 5. Принципи навчання. Поняття про закономірності та принципи навчання. Характеристика принципів навчання.	6	2	2			2	
Тема 6. Методи і засоби навчання. Поняття про методи навчання, їх функції та структуру. Класифікація методів навчання. Характеристика основних методів навчання. Активні методи навчання. Класифікація засобів навчання. Вибір методів і засобів навчання вчителем.	8	2	2			4	
Тема 7. Форми навчання. Поняття про форми навчання та навчальні системи. Урок – основна форма навчання. Вимоги до уроку. Типи і структура уроку. Нестандартний урок. Форми організації навчальної роботи на уроці. Різноманітність форм навчання. Підготовка вчителя до уроку.	8	2	2			4	
Тема 8. Контроль у процесі навчання. Поняття про контроль у навчальному процесі. Вимоги до контролю. Функції, види, форми і методи контролю. Оцінювання навчальних досягнень школярів	8	2	2			4	
Тема 9. Виховання в цілісному освітньому процесі.	8	2	2			4	

Суть і особливості процесу виховання. Структура процесу виховання. Принципи виховання.							
Тема 10. Зміст виховання, національна своєрідність виховання. Суть змісту виховання та вимоги до його побудови у сучасній школі. Основні компоненти змісту виховання у національній школі.	10	2	2			6	
Тема 11. Загальні форми і методи виховання. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Умови оптимального вибору методів вихователем. Характеристика методів виховання: а) методи формування свідомості особистості; б) методи організації діяльності, спілкування, формування досвіду суспільної поведінки; в) методи стимулювання і мотивації діяльності і поведінки; г) методи самовиховання.	10	2	2			6	
Тема 12. Класний керівник, учнівський колектив і сім'я як суб'єкти виховного процесу Функції і основні завдання діяльності класного керівника: а) місце класного керівника в системі виховання; б) суть діяльності класного керівника; в) планування виховної роботи класним керівником. Виховання особистості в колективі: а) проблема взаємодії особистості та колективу:	12	2	2			8	

<p>б) поняття про колектив, ознаки колективу, його структура, типи, динаміка, стадії розвитку, принципи організації колективної діяльності.</p> <p>Родинне виховання особистості:</p> <p>а) місце сім'ї у системі виховання;</p> <p>б) основні умови успішного сімейного виховання;</p> <p>в) основні напрями виховання дітей у сім'ї.</p>							
<p>Тема 13. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки і практики (XVII-XX століття)</p> <p>Педагогічна система Я.-А. Коменського.</p> <p>Розвиток педагогічної теорії та практики в працях європейських педагогів-класиків XVII-XIX століття:</p> <p>а) Джон Локк та його праця «Думки про виховання»</p> <p>б) Й.Г. Песталоцці – теоретик елементарної освіти. Його роздуми про природовідповідність та гармонійність елементарної освіти.</p> <p>с) Дидактика А.Ф. Дістервега. А.Ф. Дістервег про мету і принципи виховання.</p> <p>д) Теорія навчання і виховання Й. Гербарта.</p> <p>Реформаторська педагогіка зарубіжних країн кінця XIX-XX століття.</p> <p>а) Соціально-економічні передумови виникнення реформаторських тенденцій у педагогіці кінця XIX-початку XX ст.</p> <p>б) Основні напрями і концепції реформаторської педагогіки (експериментальна педагогіка, функціональна педагогіка, педагогіка особистості, педоцентризм, педагогічний прагматизм, метод М. Монтессорі).</p> <p>с) Рух «нового виховання»: школи П. Петерсона, С. Френе. Характерні ознаки «нових шкіл».</p>	12	2	4		6		

д) Особливості формування особистості у вальдорфських школах. Розвиток гуманістичного виховання в ХХ ст.							
Тема 14. Українська школа й педагогіка періоду ІХ – ХVІІІ століття Виховання, школа і педагогічна думка в Київській Русі. Освіта і педагогічна думка у період українського Відродження. Українська педагогіка другої половини ХVІІ — кінця ХVІІІ ст.	10	2	4			4	
Тема 15. Стан освіти, школи й педагогіки в Україні в 40-90 роках ХХ століття. Розвиток українського шкільництва й освіти в 40-60 роках ХХ ст.. Педагогічна діяльність видатного українського педагога В.О.Сухомлинського. Школа і педагогіка України у період застою (70-80 рр. ХХ століття). Розвиток національної школи і педагогіки в незалежній Україні.	10	2	4			4	
Тема 16. Сучасна освіта у найрозвиненіших країнах світу Еволюція освітніх систем у найрозвиненіших країнах на перетині ХХІ століття. Система освіти в США. Освітня система у Великобританії. Характеристика освітньої системи у Німеччині.	10	2	2			6	
Разом за змістовий модуль 1	150	32	42			76	

Змістовий модуль 2. Основи корекційної педагогіки							
Тема 1. Корекційна педагогіка як наука	12	2	4			6	
Тема 2. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями мовлення	8	2	2			4	
Тема 3. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей із затримкою психічного розвитку.	8	2	2			4	
Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями опорно-рухової системи.	8	2	2			4	
Тема 5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями слухової функції.	8	2	2			4	
Тема 6. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями зорової функції.	8	2	2			4	
Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з порушеннями інтелекту.	8	2	2			4	
Разом за змістовий модуль 2	60	14	16			30	

10. Рекомендована література

Основна:

1. Андреас Шлейхер. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему XXI-го століття / Переклала з англ. Ганна Лелів. Львів : Літопис, 2018. С. 244 – 247.
2. Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти // Інф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України. 2013. № 22 – 23 – 24. С. 3 – 82.
3. Сухомлинський В. О. Як виховати справжню людину : вибр. твори в 5-и т. Т. 2. Київ : Рад. школа, 1976. С. 202 – 204; 297 – 306.
4. Бех І. Д. Виховання особистості: підруч. Київ : Либідь, 2008. С. 212 – 231

5. Анєнкова І.П., Байдан М.А. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів: Новий світ, 2018. 567с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка. навчальний посібник. К.: Академвидав, 2014, 456 с
7. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. для студ. вищ.пед. закл. освіти / М. М. Фіцула. - 3-є вид., перероб. і доп. Тернопіль : Навч. кн. Богдан, 2017. 168 с.

До змістового модуля «Основи корекційної педагогіки»:

8. Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки : навч.-метод. посіб. / С.П. Миронова, О.В. Гаврилов, М.П. Матвєєва. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
9. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / С.П.Миронова. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 164 с.
10. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник / М.А.Порошенко. К.: «ТОВ Агенство «Україна», 2019. 300 с. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 168 с.
11. Сергійчук О.М., Багно Ю.М., Плужник О.В. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / за ред. О.М. Сергійчук. Переяслав : Видавництво, 2020. 224 с.

Допоміжна:

1. Бондар В. І. Дидактика. Київ : Либідь, 2005. С. 78 – 131, 182 – 196.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 3-є. Київ : Академвидав, 2009. С. 293 – 313, 320 – 422.
3. Галус О. М., Шапошнікова Л. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. С. 135 – 152.
4. Єресько О. Оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів // Практика управління закладом освіти. 2011. No 9. С. 22 – 27.
5. Зайченко І. В. Педагогіка: підруч. Вид. 3-є, переробл. та доповн. Київ : Вид. Ліра, 2016. С. 189 – 281.
6. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підруч. Київ : Знання, 2007. С. 150 – 203.
7. Левандовська Л. М. Використання інтерактивних освітніх технологій у навчально-виховному процесі // Директор школи. 2008. No 33. С. 31 – 35.
8. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ : Слово, 2015. С. 220 – 369.

9. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 5-е , доп. і переробл. Київ, 2007. С. 267 – 338, 359 – 377.
10. Порох Л., Максимова Н. Інтерактивні методи навчання: крок у майбутнє // Рідна школа. 2008. No 12. С. 35 – 38.
11. Соловей М. І., Кудіна В. В., Спіцин Є. С. Професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя в кредитно-модульній системі організації навчання: навч. посіб. Вид. 3-є, доповн. Київ : Ленвіт, 2013. С. 66 – 104
12. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ : Академвидав, 2007. С. 129 – 2
- До змістового модуля «Основи корекційної педагогіки»:**
13. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка : хрестоматія. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. 205 с.
14. Дідик Н.М., Троцковець М.Р. Зміст соціальної реабілітації осіб з інвалідністю в закладах різного типу. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* / За ред. Л.П. Мельник, В.І. Співака. Вип. XXXII. Серія: соціально-педагогічна. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2019. С. 86-98.
15. Дідик Н.М. Правові засади здійснення реабілітаційної роботи з особами з інвалідністю. *Актуальні правові та гуманітарно-економічні проблеми в період реформування демократичного суспільства: збірник тез VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (15–16 листопада 2019 р.)*. Кропивницький : ПВНЗ КІДМУ, 2019. С. 64–67.
16. Дідик Н.М. Методи соціально-психологічної реабілітації у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів : у 3-х томах. м. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Вип. 19. Том 1. С. 131–133.
17. Колишкін О.В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта» : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2013. 392 с.
18. Любімова А. Впровадження інклюзивної освіти. Управлінський аспект / А. Любімова ; упоряд. Ж. Сташко. Київ : Видавнича група «Шкільний світ», 2018. 144 с.
19. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта». Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 288 с.

20. Синьов В.М. Психокорекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. Ч.1. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). Вид. 2-ге. Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. 241 с.

21. Синьов В.М. Психокорекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. Ч.2. Навчання і виховання дітей . Вид. 2-ге, випр. і доп. Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. 241 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://osvita.ua> Освітній портал "Освіта.UA".

2. <http://ukped.com> Українська педагогіка.

3. <http://www.intellect-invest.org.ua> Портал сучасних педагогічних ресур

11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форми поточного та підсумкового контролю і розподіл балів за змістовими модулями:

Поточний контроль здійснюється у формі усного чи письмового опитування; формою підсумкового контролю є **екзамен**.

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)			Змістовий модуль 2 (10 балів)			40	100
Поточний	МКР	Сам.	Поточний	МКР	Сам.		

контроль		робота	контроль		робота		
15	30	5	10				

Поточний контроль

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами роботи на практичних заняттях складає 25 балів (за умови виконання всіх різновидів роботи, які передбачені планами практичних занять).

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12. Оцінювання на навчальних заняттях переводяться у 20-бальну систему у наступному порядку: (Сер. бал.х 0,05 +0,4) x 20

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання відповідей студентів під час практичних занять

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
----------------------------	---------------------------------------	---------------------

Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати

	їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Самостійна робота (5 балів)

Самостійна робота оцінюється за наслідками вибіркової перевірки рівня засвоєння всіх питань, винесених на самостійну роботу.

За самостійну роботу студент може отримати до 5 балів. При отриманні менше 3 балів самостійна робота вважається не виконаною і студент отримує можливість її перескладати.

Модульна контрольна робота (30 балів) Контрольна робота містить три завдання. Максимально можлива оцінка за модульну контрольну роботу - 30 балів. Оцінювання проводиться у 12-бальній шкалі. Результати переводяться у 30-бальну за формулою: $(\text{Сер. бал.} \times 0,05 + 0,4) \times 30$

Оцінювання і контроль знань.

Завершується вивчення іспитом, оцінка якого визначається сумою балів, набраних за такі види робіт:

На практичних заняттях — від 12 (мінімально) до 20 (максимально) балів;

За модульну контрольну роботу від 18 (мінімально) до 30 (максимально) балів;

За самостійну роботу — 5 балів; Іспит 24 (мінімально)-40 (максимально) балів. Разом – 60 (мінімально) 100 (максимально) балів.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації студентом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.